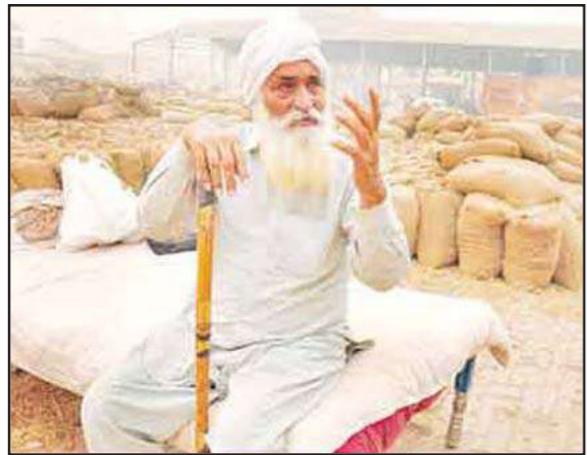

**ਝੋਨੇ ਦਾ ਸੁਚੱਜਾ
ਮੰਡੀਕਰਨ ਕਿਵੇਂ
ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ?**

• ਅਮਰੀਕ ਸਿੱਧ ਚੀਮਾ

ਇਨ੍ਹਾ ਸਾਉਣੀ ਦੀ ਮੁੱਖ ਡਸਲ ਹੈ ਜੋ ਸਾਲ 2015-16 ਦੌਰਾਨ ਤਕਰੀਬਨ 29.75 ਲੱਖ ਹੈਂਕਟੇਅਰ ਰਕਬੇ ਵਿਚ ਬੀਜੀ ਗਈ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਮੰਡੀਆਂ ਵਿਚ ਸਾਲ 1970-71 ਵਿਚ ਇਨ੍ਹੇ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਮਦ 8.46 ਲੱਖ ਟਨ ਸੀ ਜੋ 2015-16 ਵਿਚ ਵਧ ਕੇ 177.34 ਲੱਖ ਟਨ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ। ਚਾਲੂ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਮੰਡੀਆਂ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹੇ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਮਦ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਨ੍ਹੇ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਲਈ ਤਕਨੀਕੀ ਗਿਆਨ ਦਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿਲਸ ਦਾ ਮੰਡੀਕਰਨ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦਾ ਹੋਣਾ ਹੋਰਾਂ ਵੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਆਮ ਕਰਕੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸਾਨ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਖੇਤੀ ਜਿਨਸਾਂ ਦਾ ਮੰਡੀਕਰਨ ਪੈਦਾਵਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਦ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਡਸਲ ਦੀ ਬਿਜਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੌਂ ਮੰਡੀਕਰਨ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੇਦਾ ਹੈ। ਮੰਡੀਕਰਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਮਾਹਿਤਾਂ ਦੀ ਰਾਇ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਜਿਲਸ ਦੀ ਵਿਕਰੀ, ਮੰਡੀਕਰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿਸਾਨ ਆਪਣੀ ਉਪਜ ਦਾ ਲਾਹੌਰੰਦਾ ਭਾਅ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਮੰਡੀਕਰਨ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਝੋਨੇ ਅਤੇ ਬਾਸਮਤੀ ਦੀ ਕਟਾਈ ਫਸਲ ਦੇ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਪੱਕਣ 'ਤੇ ਹੀ ਕਰੋ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਕਰ ਫਸਲ ਦੀ ਕਟਾਈ ਪੱਕਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਰ ਲਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਅਣਪੱਕੇ ਅਤੇ ਹਰੇ ਦਾਣੇ ਉਪਜ ਦੇ ਮਿਆਰੀਪਨ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰਾਂ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਜਿਣਸ ਦਾ ਘੱਟ ਭਾਵ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਪਜ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਸੁਕਾ ਕੇ ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀ ਖੜਲ-ਖਰਾਬੀ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਵਿੱਤੀ ਫਾਇਦਾ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਈ ਵਾਰ ਕਿਸਾਨ ਉਪਜ ਨੂੰ ਕੌਂਚੇ ਪਿੜ ਜਾਂ ਖੇਤ ਵਿਚ ਇਕੱਠਾ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਿੱਟੀ ਘੱਟਾ ਜਿਣਸ ਵਿਚ ਰਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਜਿਣਸ ਲਿਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਿਨਸ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬਿਜਲੀ ਨਾਲ ਚਲਣ ਵਾਲੇ ਪੱਥੇ ਨਾਲ ਵੀ ਸਹਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਦੇ ਵੀ ਛਾਂ ਹੋਣੇ ਝੋਨਾ ਪੱਕੇ ਹੋਏ, ਬਿਮਾਰੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਝੋਨੇ ਦੀ ਕਟਾਈ ਪੱਕੇ ਹੋਏ ਝੋਨੇ ਦੀ ਕਟਾਈ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਂ ਕਰੋ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵੀ ਉਪਜ ਦੇ ਮਿਆਰੀਪਨ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਵੱਖ ਵੱਖ ਹੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਚੰਗਾ ਅਤੇ ਪੂਰਾ ਭਾਵ ਲੈਣ ਲਈ ਉਪਜ ਵਿਚ ਨਮੀਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਕਿਉਂ ਨਮੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਉਪਜ ਦਾ ਮੰਡੀਕਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਬੇਹਤਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਖੜ੍ਹੀ ਫਸਲ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ ਪੱਕਣ 'ਤੇ ਹੀ ਕਟਾਈ ਕਰਕੇ ਘਰੋਂ ਸੁਕਾ ਕੇ ਲਿਆਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸਾਨ ਫਸਲ ਵੇਚ ਕੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਘਰ ਵਾਪਸ ਜਾ ਸਕੇ। ਜੇਕਰ ਉਪਜ ਵਿਚ ਨਮੀਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਖਿਲਾਰ ਕੇ ਸੁਕਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੰਡੀਆਂ ਵਿਚ ਜਗ੍ਹਾ ਸੀਮਿਤ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸਕਾਉਣ ਵੇਲੇ ਕਈ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸ਼ਾਮਲਾ ਕਰਨਾ ਪੈਦਾ ਹੈ। ਝੋਨੇ ਦੀ ਕਟਾਈ ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ 7 ਵਜੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਰੋ। ਜੇਕਰ ਦਾਣੇ ਢੰਦਾਂ ਨਾਲ ਚਥਾਉਣ 'ਤੇ ਕੱਢਕ ਕਰ ਟੁੱਟਣ ਤਾਂ ਸਮਝੇ ਨਮੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਪੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਹੋਰ ਸੁਕਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਫਸਲ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੱਕਣ 'ਤੇ ਹੀ ਕਟਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਝੋਨੇ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਵਿਚ ਨਮੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ 17 ਫੀਸਦੀ ਅਤੇ ਮਿੱਟੀ ਘੱਟੇ ਦੀ ਮਿਕਦਾਰ 2.0 ਫੀਸਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਖਰਾਬ, ਬਦਰੰਗ, ਪੰਗਰੇ ਅਤੇ ਸੰਡੀਆਂ ਦੇ ਖਾਧੇ ਦਾਣੇ 4.0 ਫੀਸਦੀ, ਕੱਚੇ

ਕਿਸਾਨ ਨੇ ਮੰਡੀ
ਵਿਚ ਸਫ਼ਾਈ ਅਤੇ ਉਤਰਾਈ ਦਾ ਹੀ ਖਰਚਾ ਦੇਣਾ ਹੁੰਦਾ। ਇਕ ਝਾਰ
ਲੱਗੇ ਝੋਨੇ ਦੀ 35 ਕਿਲੋ ਭਰਾਈ 'ਤੇ 2.05 ਰੁਪਏ, 37.50 ਕਿਲੋ ਭਰਾਈ
'ਤੇ 2.21 ਰੁਪਏ ਅਤੇ 50 ਕਿਲੋ ਭਰਾਈ 'ਤੇ 2.78 ਰੁਪਏ ਉਤਰਾਈ ਦਾ
ਖਰਚਾ, ਸਫ਼ਾਈ ਪਾਵਰ ਕਲੀਨਰ ਦਾ ਖਰਚਾ 35 ਕਿਲੋ ਭਰਾਈ 'ਤੇ 5.70
ਰੁਪਏ, 37.50 ਕਿਲੋ ਭਰਾਈ 'ਤੇ 6.11 ਰੁਪਏ ਅਤੇ 50 ਕਿਲੋ ਭਰਾਈ
'ਤੇ 7.64 ਰੁਪਏ ਪਤੀ ਨਗ ਦੇਣੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਖਾਲੀ ਬੋਰੀ ਦਾ ਭਾਰ 750

ਗਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਛਸਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਤੇ ਹੋਰ ਖਰਚੇ ਜਿਵੇਂ ਮਾਰਕੀਟ ਫੌਸ, ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ, ਆੜ੍ਹਤ, ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਫੰਡ, ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਵਿਕਾਸ ਫੰਡ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੇ ਦਣੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਨਾ ਕਿ ਜ਼ਿਮੰਦਾਰ ਨੇ। ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਜਿਣਸ ਦੀ ਬੋਲੀ ਮੌਕੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਢੇਰੀ ਦੇ ਕੋਲ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਤਾਂ ਜੋ ਢੇਰੀ ਦੇ ਲੱਗੇ ਭਾਅ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕੇ। ਜੇਕਰ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਲੱਗੇ ਕਿ ਭਾਅ ਘੱਟ ਲੱਗਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਛਸਲ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਉਪਰੰਤ ਪੱਕੀ ਪਰਚੀ ਭਾਵ 'ਜੇ' ਫਾਰਮ ਜ਼ਰੂਰ ਲਉ। ਅਸਲੀ 'ਜੇ' ਫਾਰਮ ਉਪਰ ਸਕੱਤਰ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੋਹਰ ਲੱਗੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਿਣਸ ਦੀ ਤੁਲਾਈ ਆਪਣੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਕਰਵਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ,

ਜੇਕਰ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਲੋਗ ਕਿ ਤੁਲਾਈ ਵੱਧ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਤੋਲੀ ਜਿਣਸ ਦੀ 10 ਫੌਸਦੀ ਦੀ ਤੁਲਾਈ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਫੀਸ ਤੋਂ ‘ਪਰਖ ਤੁਲਾਈ’ ਕਰਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤੁਲਾਵਾਈ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜਾਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੰਡੀਕਰਨ ਸ਼ਾਖਾ ਦੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਕਾਸ ਅਫਸਰ ਜਾਂ ਸਹਾਇਕ ਮੰਡੀਕਰਨ ਅਫਸਰ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਹੋਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਤੁਲਾਈ ਵੱਧ ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਵਾਧੂ ਤੋਲੀ ਜਿਣਸ ਦੀ ਕੀਮਤਾਂ ਲੈਣ ਦਾ ਕਿਸਾਨ ਹੱਕਦਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੱਲ੍ਹੀਦਾਰ ਦਾ ਲਾਈਸੈਂਸ ਵੀ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੁਆਨਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਲ 2017-18 ਦੌਰਾਨ ਝੋਨੇ (ਗੇਰੋਡਾ ਏ) ਦਾ ਘੱਟੋਂ ਘੱਟੋਂ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ 1590 ਅਤੇ ਆਮ ਸ਼ੇਣੀ ਲਈ 1550 ਰੁਪਏ ਪਤੀ ਕਿਏਂਤਲ ਨਿਸਚਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਪਰੋਕਤ ਗੱਲਾਂ

ਉਣ ਕ੍ਰਿਤ ਕੁਟਾਂ ਨਿਸ਼ਚਿ ਪਾਡਾਂ ਗਈਆ ਜਿਥੋਂ ਉਧੱਲੇ ਦਾ ਕਿਸਾਨ ਵੀਰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਤਾਂ ਨਿਸਚਿ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਜਿਣਸ ਦਾ ਉਚਿਤ ਭਾਅ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਤੋਂ ਬਚ ਸ਼ਹਿਰ ਹਨ।

ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਲਈ ਸਾਰਥਿਕ ਯਤਨਾਂ ਦੀ ਲੋੜ

ਡਾ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਤੋਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਉਲੀਕਣੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਅਗਲੇ ਪੰਜ ਪੈਣਗੇ। ਹਣ ਵੇਖਣਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਅਮਦਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਦੁੱਗਣੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਸਕਣਗੀਆਂ। ਬਹੁਤੀਆਂ ਰਾਜ ਜਾਂ ਦੀ ਸੀ ਕਿ ਨੀਤੀ ਆਯੋਜਨ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤਾਂ ਮਾਲੀ ਸੰਕਟ ਦਾ ਖੇਤੀਬਾਤੀ ਵਜਾਰਤ ਕੋਈ ਵਧੀਆ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਜੇਨਾ ਉਲੀਕੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਧਿਅਤੀ ਵਿੱਚ ਆਬਾਦੀ ਖੇਤੀ ਤੋਂ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਰੂਹਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਯਤਨ ਇਸ ਵਰਗ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਗਰੀਬੀ ਦੇ ਮਾਰੇ ਨਿੱਤ ਗਰੀਬ ਕਿਸਾਨ ਤੇ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ਮੁਦਕਸ਼ੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੇਵਲ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਸਾਰਥਿਕ ਨੀਤੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਬਾਂ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਖੇਤੀ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਇਹ ਆਖ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਪੱਲਾ ਝਾੜ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਖੇਤੀ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਦਰਸ਼ਾਵ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਧਿਅਤੀ ਵਿੱਚ ਆਬਾਦੀ ਖੇਤੀ ਤੋਂ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਵੀ ਅਨੁਪੱਤ ਨਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਭੁਖੇ ਢਿੱਡ ਸੌਣਾ ਨਾ ਪਵੇ, ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿਸਟਾਚਾਰ ਖੁਭ ਹੋਵੇ ਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਬਿਨਾਂ ਰਿਸ਼ਵਤ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਕਰਨ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਨਾਅਰੇ ਵੀ ਘੜੇ ਗਏ ਹਨ। ਜੇ ਇਸ ਸਭ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸਵੱਡ ਭੁਗਤ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀ ਹੀ ਹੈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਢੌਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਜਾ ਸਕੇ ਜਿੱਥੋਂ ਲੋਕ ਆਪਣਾ ਕੁੜਾ ਅਤੇ ਕਰਚਾ ਸੱਟ ਸਕਣ। ਹੁਣੇ ਆਈ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨਸਾਰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਅੱਧੀ

ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ
ਮਾਇਕ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੇ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਸਮੇਂ ਆਉਣ
ਵਾਲੀਆਂ ਅੰਕੜਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰੇ। ਕਿਸਾਨ ਕਣਕ,
ਝੋਨਾ ਕਿਉਂ ਕਾਸ਼ਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ
ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਮੰਡੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਜਿਣਸ ਦਾ ਸਹ
ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਮਿਥੀ ਘੱਟ-ਘੱਟ
ਕੀਮਤ ਤੇ ਉਪਜ ਜ਼ਰੂਰ ਖਰੀਦੇਗੀ। ਅਜਿਹਾ ਹੀ
ਦੁੱਧ, ਸਬਜ਼ੀਆਂ, ਸ਼ਹਿਦ ਤੇ ਖੁੰਭਾਂ ਆਦਿ ਲਈ ਵੀ
ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਦੁੱਧ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ
ਕੋਈ ਦਿੱਕਤ ਨਾ ਆਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਹਰੇਕ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ
ਮਿਲਕ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਹੈ। ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ
ਘੱਟ-ਘੱਟ ਮੁੱਲ ਮਿਥਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਤੱਕ ਕੀਤੇ
ਜਾਵੇ ਕਿ ਮੰਡੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਮੁੱਲ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ
ਆਪਣੀ ਜਿਣਸ ਵੇਚਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾ
ਸਕੇ। ਅਜਿਹਾ ਮੰਡੀ ਬੋਰਡ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਸ਼ਕਾਰ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਘਟਦੀ ਗਈ ਅਤੇ ਹੁਨਰੀ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਤੇ ਕਰਜ਼ਾ ਵਧਦਾ ਗਿਆ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਵੀ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਦੁੱਧ ਦੀ ਕੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਿਵਗੇ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਕੋਈ ਦਿੱਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਨਾ ਆਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਹਰੇਕ ਸਬੇ ਵਿੱਚ ਜਾਵੇ। ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਮਿਲਕ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਹੈ। ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰੈਪਕ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਦੇ ਸਮਾਂ ਸੀ ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਦੂਜਿਆਂ ਬ੍ਰੈਸਟਾਚਾਰ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਤਿੰਨ ਗੀ ਤਗੀਕਿਆਂ ਕਿ ਮੰਡੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਮੁੱਲ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹੁਣ ਉਹ ਯਾ ਸਭ ਤੋਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਦੇਸ਼ ਐਲਾਨਿਆ ਨਾਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਇਹ ਕਿ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਿਣਸ ਵੇਚਣ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ਿਕਿੰਜ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਵਾਹੀ ਹੇਠ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਖਾਦ, ਰੋਈ ਵੀ ਕੰਮ ਰਿਸ਼ਵਤ ਤੋਂ ਬਹੁਰ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਮੰਡੀ ਬੋਰਡ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਕਰ ਜਿਹਾਂ ਤੇ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਆਦਿ ਵੰਡੀਆਂ ਹੋਣਾ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਢੰਗ ਉਪਜ ਲਈ ਕਿਸਾਨਾਂ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਤੀਜਾ ਢੰਗ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੈ। ਤੀਜਾ ਢੰਗ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨੂੰ ਮਿਸੀ ਖੇਤੀ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਹ ਛੇਅਗੀ, ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਵਿੱਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਕਲੀ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ, ਸ਼ਹਿਦ ਦੀਆਂ ਮੱਖੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਕ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੋਣ ਲਈ ਆਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਉਹ ਛੇਅਗੀ, ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਗਰੀਬ ਲੋਕ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਕਲੀ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ, ਸ਼ਹਿਦ ਦੀਆਂ ਮੱਖੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮਾਗਮਾਂ ਸਮੇਂ ਲੋਕ ਲਾਜ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਉਪਜ ਦੀ ਵਿਕਗੀ ਕੀਤੀ ਨਾਲ ਵਾਲੀ ਸਹਾਇਤਾ ਤੇ ਮਿਲਾਵਣੀ ਖਾਦਾਂ ਪਾਲਣਾ ਤੇ ਖੁੰਬਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਲਈ ਵਿਖਾਵੇ ਖਾਤਰ ਵਿੱਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਪਰੀਆਂ ਦੇ ਤਰਲੇ ਮਹਿਰਿੰਗੇ ਭਾਅ 'ਤੇ ਵੇਚੀਆਂ ਜਾ ਵਾਲ ਪਿਆਨ ਦੇਣ। ਮਿਸੀ ਖੇਤੀ ਦੀ ਨਾ ਕਰਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਆਹਾਂ ਸਮੇਂ ਕਰਨੇ ਪੈਣਗੇ। ਇਸ ਰੁਝਾਨ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹ ਹੀਆਂ ਹਨ।

ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਖੇਤੀ ਖੇਤ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਸ਼ਰੋਆਮ ਵਰਤੋਂ ਤੇ ਵੀ ਪਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹਜ਼ਾਰ ਤਕ ਖੋਜ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਨੂੰ ਵੀ ਅੱਗੇ ਆਉਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਖੇਤੀ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਨ ਕਲਾਬਾਂ ਸਿਰਜਣਾ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਸ਼ਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਜ਼ੋਰ ਉਪਜ ਦੇ ਵਾਧੇ ਅਤੇ ਪੁਸ਼ ਪਾਲਣ ਯਨੀਵਰਸਿਟੀਜ਼ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਗਰੀਬ ਕਿਸਾਨ ਕਰਜ਼ਾ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹੋਏ ਹੀ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿਸੀ ਖੇਤੀ ਮੜਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸੰਕਟ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਇਸ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਆਬਾਦੀ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੇ ਵਾਧੇ ਲਈ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਨਾਲ- ਉਸ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੇ ਸਚਮੁੱਚ ਹੀ ਉਹ ਕੁਦਰਤੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵੀ ਹੈ।

ਕਿਸਾਨਾਂ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਛੋਟੇ ਤੇ ਸਮੀਅੰਤੀ ਪਵੇਗੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਦੱਸ੍ਯੇ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਮਾਰ ਦਾ ਸਿਕਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਸਿਸ #####

A photograph of a man with a very long, dark beard and mustache. He is wearing a bright red turban and a light-colored, long-sleeved shirt. He is seated in a lush green field, looking directly at the camera. The background shows some trees and a building in the distance. The image has a slightly grainy texture.

ਉਨਤ ਪੀਬੀ ਡਬਲਯੂ 550: ਇਹ ਕਿਸਮ ਵੀ
ਪੁਰਾਣੀ ਪੀਬੀ ਡਬਲਯੂ 550 ਦਾ ਸੋਧਿਆ
ਹੋਇਆ ਰੂਪ ਹੈ। ਇਸ ਕਿਸਮ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਜੀਨ ਪਾ
ਕੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸਾ
ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪੀਲੀ ਕੁੰਗੀ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਕਰ
ਸਕੇ। ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਵੀ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ
ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ

ਕਿਸਮ ਨੇ 25.4 ਕੁਇੰਟਲ ਪ੍ਰਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਏਕੜ ਝਾੜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਿਸਮ ਦਾਣਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿੰਕ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਸਾਨੂੰ ਜ਼ਿੰਕ ਦੇ ਅਲੱਗ ਸਪਲੈਂਟ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸੇਜੂ ਵਧੇਰੇ ਹੈ। ਜ਼ਿੰਕ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਸਰੀਰ ਨਾ ਲੈਣੇ ਪੈਣ। ਇਹ ਤਕਰੀਬਨ ਹਾਲਤਾਂ ਵਾਸਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਈ 22.5 ਕੁਇੰਟਲ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਇਸ ਦਾ ਥੀਜ 45 ਕਿਲੋ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਝਾੜ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਅੰਸਤਨ ਪਾਉਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਿਜਾਈ ਨਵੰਬਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਥੋੜ੍ਹੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਕੱਦ 103 ਸੈਟੀਮੀਟਰ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇ ਦੂਜੇ ਹਫ਼ਤੇ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੀ ਜ਼ਿੰਕ ਲੈ ਕੇ ਅਸੀਂ ਉਸ ਦਾ ਭਰਪੂਰ ਇਹ 151 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪੱਕ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਦੋਹਰੀ ਥੌਣੀ ਛਾਇਦਾ ਉਠਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਨਵੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਕਿਸਮ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅੰਸਤਨ ਕੱਦ 86 ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਵੀ ਸੈਟੀਮੀਟਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ 145 ਦਿਨਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਹਿਲੀ ਕਣਕ ਦੇ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਝਾੜ ਵੀ ਵਿੱਚ ਪੱਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

